

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

Desirable Characteristics of School Administrators as Perceived by
Teachers under the Jurisdiction of Office of
the Vocational Education Commission in Bangkok Area

ธนากร วิจิตรานนท์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์และขนาดของสถานศึกษาในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 302 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการใช้ตารางเทียบของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการตรวจสอบความแตกต่างของเชฟเฟ (Scheffe) ผลการวิจัยพบว่า

- 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
- 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานโดยรวมและทุกด้านไม่แตกต่างกัน
- 3) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: คุณลักษณะที่พึงประสงค์, ความรู้ความสามารถทางการบริหาร, คุณธรรม จริยธรรม, บุคลิกภาพ, ภาวะผู้นำ, มนุษยสัมพันธ์

Abstract

The research purposes were to study and to compare desirable characteristics of school administrators as perceived by teachers under the jurisdiction of Office of the Vocational Education Commission in Bangkok area, classified by working experience, and educational institution size. The research sample was the 302 teachers under the jurisdiction of Office of the Vocational Education

Commission in Bangkok Area, the sample size determined by Krejcie and Morgan table and stratified random according to proportion. The data collection instrument was the 5-level estimate rating scale questionnaire with IOC equal 1.00. The data analysis statistics were the percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance (one – way ANOVA) and verified for pairs differences by Scheffe’ method.

The research findings were:

1) The desirable characteristics of school administrators as perceived by teachers under the jurisdiction of Office of the Vocational Education Commission in Bangkok area, overview and each aspect were at high level.

2) The desirable characteristics of school administrators as perceived by teachers under the jurisdiction of Office of the Vocational Education Commission in Bangkok area, classified by working experience, overview and each aspect were not different.

3) The desirable characteristics of school administrators as perceived by teachers under the jurisdiction of Office of the Vocational Education Commission in Bangkok area, classified by educational institution size, overview and each aspect were not different.

Keywords: Desirable Characteristics, Knowledge and Ability in management, Morality and Ethics, Personality, Leadership, Relationship

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ในยุคที่ความรู้และเทคโนโลยีเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ก้าวทันกระแสการเปลี่ยนแปลง กระทรวงศึกษาธิการในยุคของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ได้ประกาศวิสัยทัศน์เกี่ยวกับคนไทยยุคใหม่ว่า คนไทยยุคใหม่ต้องได้เรียนรู้ตลอดชีวิต มีสติรู้ทัน มีปัญญา รู้คิด มีสมรรถนะและมีคุณธรรม รับผิดชอบ ต่อครอบครัว ประเทศชาติและเป็นพลเมืองดีของโลก และสังคม ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายในการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาโดยการปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูป 4 ด้าน คือการปฏิรูปโรงเรียนหรือสถานศึกษา การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตร และการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน โรงเรียนหรือสถาบัน ทางการศึกษาจึงเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การบริหารและการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะทำให้ การ จัดและพัฒนาการศึกษาดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุจุดหมายของการจัดการศึกษา

การดำเนินการดังกล่าวผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ มีบทบาทที่เป็นผลต่อความสำเร็จเป็นอย่างยิ่ง เพราะความสำเร็จของงานทุกด้านขององค์กร ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร สอดคล้องกับ สุพล วังสินธ์ (2545, น. 28) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารหรือผู้นำมีบทบาทที่เป็นผลต่อความสำเร็จหรือประสิทธิภาพของงานเป็นอย่างยิ่ง บางครั้ง การจัดการองค์การ แม้จะไม่เรียบร้อยถูกต้องอยู่บ้าง ก็อาจจะได้รับผลงานสูงได้ หากผู้บริหารมีคุณลักษณะที่ดี แต่ถ้าคุณลักษณะหรือภาวะในการนำของผู้บริหารไม่ดี แม้การจัดการองค์การถูกต้อง หรือดีเพียงใดก็ตาม ผลงานที่เกิดขึ้นของหน่วยงานนั้นๆ ย่อมสมบูรณ์ได้ยาก ดังนั้นผู้บริหารหรือผู้นำจะต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสม มีพฤติกรรมในการนำที่ถูกต้อง เหมาะสมเพราะความสำเร็จของงานทุกด้านขององค์กร ขึ้นอยู่กับผู้บริหารหรือผู้นำ ซึ่งวินิจฉัยสังการหรือตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ และยืนหยัดท่ามกลาง

ความเปลี่ยนแปลงได้อย่างสง่างาม จึงต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรครูที่เป็น เสมือนพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพ ประการสำคัญบุคลากรครูจะต้องมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ มีความมั่นใจและศรัทธาต่อผู้บริหาร ทั้งนี้การปฏิบัติภารกิจของผู้บริหารจะมีประสิทธิภาพได้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการครองตน ครองคน และครองงาน (สกุรัตน์ กมฺพทาศ, 2550, น. 99) และการบริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันมีองค์ประกอบหลายอย่างที่จะช่วยให้องค์กรหรือสถานศึกษาอยู่ได้อย่างมั่นคง มีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ องค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งที่สถานศึกษาขาดเสียมิได้ก็คือ ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่ ซึ่งเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการบริหาร ฉะนั้นความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบันจะต้องเป็นผู้นำและปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างมือ อาชีพตลอดจนมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมความสำเร็จของโรงเรียนซึ่งเป็นองค์กรขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านบุคคลเป็นหลัก หากผู้บริหารโรงเรียนมีคุณลักษณะผู้นำที่มี คุณสมบัติที่เหมาะสมแล้ว โอกาสที่จะประสบความสำเร็จก็สูงขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงเปรียบเสมือนหัวใจของสถานศึกษา (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2551, น. 175)

การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการบริหารการศึกษา คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ด้วยเป็นอย่างมาก ถ้าผู้บริหารมีคุณลักษณะที่ดีและเหมาะสมในด้านบุคลิกภาพ มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม มีความเป็นผู้นำซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ถ้าอยู่ในตัวผู้บริหารสถานศึกษาใด หากถ้าสอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมงาน มีความคาดหวังว่าการบริหารในสถานศึกษาจะได้รับความร่วมมือจากคณะครูทุกคนทำให้การบริหารในองค์กรประสบความสำเร็จและเกิดประสิทธิผลได้ หากสถานศึกษาใดมีผู้บริหารที่มีคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของผู้ร่วมงานย่อมก่อให้เกิดการทำลายขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษานั้น ๆ (อำไพ อุณศิริ, 2557, น. 2) ทั้งนี้การที่ผู้บริหารจะวินิจฉัยสั่งการหรือตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นต้องใช้ทักษะทางการบริหารที่เหมาะสมควรที่จะประกอบด้วยเรื่องที่สำคัญ เกี่ยวกับความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติหน้าที่ ความเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม และบุคลิกภาพที่น่าเลื่อมใสศรัทธา ซึ่งทักษะของผู้บริหารทุกคนไม่ว่าอยู่ในระดับใด หรืออยู่ในองค์กรใดก็ตาม จะทำหน้าที่ในการจัดการ 4 อย่าง ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กรการควบคุม การประเมินผล การที่ผู้บริหารจะสามารถทำหน้าที่เกี่ยวกับ การบริหารจัดการได้ประสบผลสำเร็จนั้น ต้องมีทักษะที่ดีด้านการจัดการ ซึ่งทักษะสำคัญในเบื้องต้นที่ผู้บริหารควรมีอย่างน้อย 3 อย่าง ได้แก่ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านคน ทักษะด้านความคิด หรือ เก่งงาน เก่งคน เก่งคิด เพื่อการเป็นเลิศ ทางการบริหาร (จรัส อดิวิทย์, 2553, น.38) ผู้บริหารสถานศึกษาจึง ควรมีคุณลักษณะที่ดีทั้งทางด้านคุณวุฒิและคุณธรรมจริยธรรม ในทางตรงกันข้ามถ้าผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีคุณภาพไม่เป็นผู้นำที่ดีก็จะไม่สามารถพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษาที่ไม่ประสบความสำเร็จได้เช่นเดียวกัน (ทรงสวัสดิ์ แสงมณี, 2553, น. บทคัดย่อ)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยได้สังเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยและได้สอบถามถึงทัศนะหรือความคิดเห็นของครูที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าวทั้งนี้ผลการวิจัยจะได้สารสนเทศเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาหรือเสนอต่อผู้บริหารระดับสูง เพื่อนำไปเป็นเกณฑ์พิจารณาความดีความชอบในการบริหารสถานศึกษาอีกทั้งยังสามารถนำผลการวิจัยเผยแพร่แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา พัฒนาอบรมและเตรียมผู้บริหารที่มีคุณลักษณะเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ อันส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1,310 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2562 ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 607 - 610) โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Proportional Stratified Random Sampling) จำนวน 302 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร 2) คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม 3) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ 4) คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ และ 5) คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีลักษณะเป็น แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) โดยให้ คะแนนแต่ละข้อ เบสท์และคาน (Best and Khan, 1993 : 247)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ร้อยละ (%) , ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) , ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบด้วย t-test dependent , (One-way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	คุณลักษณะภาวะผู้นำ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับปฏิบัติ			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1	ด้านความรู้ ความสามารถในการบริหาร	4.48	0.27	มาก	2
2	ด้านคุณธรรม และจริยธรรม	4.48	0.29	มาก	2
3	ด้านบุคลิกภาพ	4.48	0.27	มาก	2
4	ด้านภาวะผู้นำ	4.49	0.28	มาก	1
5	คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.49	0.34	มาก	1
รวม		4.48	0.27	มาก	

จากตาราง 1 แสดงว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านภาวะผู้นำ และ ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.28) คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.34) ด้านความรู้ ความสามารถในการบริหาร และด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.27) และด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.29)

ตาราง 2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ของครูผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	คุณลักษณะภาวะผู้นำ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์ น้อย		ประสบการณ์ มาก		t	p-value
		(n=204)	(n=106)	(n=204)	(n=106)		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านความรู้ ความสามารถในการบริหาร	4.46	0.33	4.49	0.14	-1.10	0.26
2	ด้านคุณธรรม และจริยธรรม	4.46	0.33	4.50	0.23	-1.02	0.31
3	ด้านบุคลิกภาพ	4.50	0.31	4.45	0.20	1.54	0.12
4	ด้านภาวะผู้นำ	4.45	0.31	4.47	0.22	1.06	0.29
5	ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.50	0.37	4.48	0.30	0.49	0.62
รวม		4.49	0.31	4.48	0.17	0.24	0.81

*แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและทุกด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ของครูผู้สอนจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
1. ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร	ระหว่างกลุ่ม	0.00	2	0.00	0.01	0.99
	ภายในกลุ่ม	21.94	299	0.07		
	รวม	21.94	301			
2. ด้านคุณธรรม และจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.07	2	0.03	0.04	0.67
	ภายในกลุ่ม	26.04	299	0.09		
	รวม	26.11	301			
3. ด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	0.01	2	0.00	0.05	0.96
	ภายในกลุ่ม	22.75	299	0.08		
	รวม	22.76	301			
4. ด้านภาวะผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	0.01	2	0.01	0.14	0.87
	ภายในกลุ่ม	22.75	299	0.08		
	รวม	22.76	301			
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	0.17	2	0.09	0.73	0.48
	ภายในกลุ่ม	34.97	299	0.12		
	รวม	35.14	301			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.02	2	0.01	0.14	0.87
	ภายในกลุ่ม	21.18	299	0.07		
	รวม	21.20	301			

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 3 แสดงว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาทั้งโดยรวมและรายด้าน ทุกด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลตาม วัตถุประสงค์ได้ดังนี้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามที่เสนอของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D.= 0.27) ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ตระหนักและให้ความสำคัญในการพัฒนาตนเองจนถึงระดับความเป็นวิชาชีพ คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นสิ่งที่แสดงถึงพฤติกรรม หรือคุณสมบัติและลักษณะประจำตัวที่ดีของผู้บริหารในการบริหารงานต่างๆ ของสถานศึกษานั้นๆ จะต้องเน้นถึงความรับผิดชอบ ไปสู่การแก้ปัญหาของนักเรียน การมีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถ เปลี่ยนแปลงแนวความคิดในการบริหารงานในรูปแบบใหม่ๆ ให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ให้สำเร็จอย่าง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังที่ สุนทร โคตรบรรเทา (2551, น. 89) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของ ผู้บริหารยุคใหม่จะต้องเตรียมตัวเองให้มีความสามารถในเรื่องต่างๆ ได้แก่ สามารถทำงานกับคนทุก ระดับ มีทักษะการสื่อสาร สามารถทำความเข้าใจอย่างดีกับความจำเป็นกับการเปลี่ยนแปลง สามารถ บริหารจัดการกับทรัพยากรให้เพียงพอกับการปฏิบัติงาน สามารถรับและทนกับความเสียหายสามารถมอบหมายงานให้เหมาะสมกับคนและเวลา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถตอบสนองต่อสิ่งที่ผู้อื่นกับพูดและสื่อสารอย่างชัดเจนถูกต้อง สามารถขายความคิดและความต้องการต่อผู้บริหาร ระดับสูงนอกจากนั้นยังมีทักษะการวิเคราะห์ และรู้งานในภาพรวมขององค์กรได้เป็นอย่างดี มีทักษะ ในการแก้ปัญหา รวมทั้งเป็นผู้สอนงานที่สามารถและให้คำแนะนำด้วยความเต็มใจ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สังวาล บัวศรี (2549, น. 145) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สถานศึกษาตาม ความคิดเห็นของครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 4.49$, S.D.= 0.28) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน ได้ผ่านการเรียนรู้ ผ่านการอบรมสัมมนา ตลอดจนมีการฝึกฝนและแสดงออกได้ถึงควมมีภาวะผู้นำที่จะนำพาการ บริหารสู่ความสำเร็จโดยจะต้องมีพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา การยึดถือระเบียบวินัยในการปฏิบัติงาน และให้ความสนใจสวัสดิภาพ สวัสดิการ ความเป็นอยู่ของ ผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นต้น ดังที่ สมศักดิ์ คงเที่ยง (2555, น. 75-76) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมี ภาวะผู้นำต่อการบริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีคุณลักษณะของภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ประกอบด้วย การเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ การมีความเชื่อว่าสถานศึกษามีไว้เพื่อ เป็นสถานที่เรียนรู้ การให้คุณค่าต่อทรัพยากรมนุษย์ การเป็นนักสื่อสารและเป็นผู้ฟังที่มีอิทธิพล การมีพฤติกรรมเชิงรุก และการต้องเป็นผู้ที่กล้าเสี่ยง และสอดคล้องกับ สามารถ ฟองศิริ (2558, น. 87) ศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคูบราชาธานี เขต 5 ผลการศึกษา พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคูบราชาธานี เขต 5 ด้านความเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมาก

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยเป็น ($\bar{X} = 4.49$, S.D.= 0.34) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่จำเป็นต้องปฏิบัติตนให้มีคุณลักษณะด้านนี้ เพราะจะต้องเป็นผู้นำครู บุคลากร และชุมชน ในการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะจะต้องมีการสานสัมพันธ์ผู้ปกครองและชุมชนอย่างใกล้ชิดถึงจะสามารถบริหารงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้ โดยมีคุณลักษณะด้านนี้เด่นชัด เช่นการมีอัธยาศัยที่ดียิ้มแย้มแจ่มใสต่อผู้พบเห็น การให้เกียรติ และเคารพสิทธิของผู้ใต้บังคับบัญชา และการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน และชุมชน เป็นต้น สอดคล้องกับ สังวาล บัวศรี (2549, น. 145) วิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและข้าราชการ ครู มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึง

ประสงค์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ของผู้สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาศรีสะเกษ อยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับ ชญาดา มั่นศรี (2557 น. 92-103) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับ มาก

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพ มีค่าเฉลี่ยเป็น ($\bar{X}$ = 4.48 , S.D.= 0.27) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีการแสดงออกถึงความมี บุคลิกภาพอย่างเห็นได้ชัด เช่น การแต่งกายสุภาพเรียบร้อย สง่างาม มีความเต็มใจ และต้องการ ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ สามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามกาลเทศะ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการ ปฏิบัติงาน การดำเนินชีวิต และมีความขยันและอดทน เป็นต้น สอดคล้องกับ ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2551, น. 81) ที่ กล่าวว่า ผู้บริหารที่ดีและประสบความสำเร็จในการบริหาร ควรมีบุคลิกที่สามารถ ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ จะต้องเป็นผู้มีอุปนิสัยอันประกอบด้วยคุณสมบัติ เช่น การมีอารมณ์ คงที่ มีความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น และสนใจในหน้าที่การงานอย่างแท้จริง มีความสนใจ ต่อเหตุการณ์ และความเป็นไปต่าง ๆ มีความซื่อสัตย์ และเคารพ ตนเอง มีความกล้า สามารถตัดสินใจ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้โดยฉับไว สอดคล้องกับ เกตุทิวา แก้วสุด (2550, น. 96) ที่ ได้ศึกษาคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียนวัดแสงสรรค์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 2 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความ คิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียนวัดแสงสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านคุณลักษณะส่วน บุคคลอยู่ในระดับมาก

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรม และจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยเป็น ($\bar{X}$ = 4.49 , S.D.= 0.29) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขต กรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการบริหารที่แสดงถึงความ โปร่งใส ความน่าเชื่อถือ ความซื่อสัตย์สุจริต ตลอดจนมีความ เสียสละ อุทิศตนและเวลาให้กับ การ ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ชีระ รุญเจริญ (2547, น. 16) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะด้าน คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของวิชาชีพ เช่น การยึดระบบคุณธรรมเป็นที่ตั้ง ซื่อสัตย์ อดทน อดกลั้น รับผิดชอบ เสียสละ และเป็นคนดีของสังคม เป็นส่วนสำคัญที่จะนำพาผู้บริหารการศึกษาไปสู่ ความสำเร็จใน การบริหาร และจัดการศึกษา สอดคล้องกับ สันต์ สุวทันพรกุล และสิริพันธ์ สุวรรณ มรรคา (2553, น. 28-29) ที่ให้ ข้อคิดเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรยึดหลักการบริหารตามธรรมาภิบาล โดยมีหลักคุณธรรม คือ การยึดถือและ เชื่อมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยการรณรงค์เพื่อสร้างค่านิยมที่ดีงามให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรหรือสมาชิกของสังคมถือ หลักความโปร่งใส คือ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาและสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ ตลอดจนมี ระบบ หรือกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สมชัย แก้วภาคเจริญ (2550, น. 125-126) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามความคาดหวังของครู และผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางใหญ่จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ครู และผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนใน อำเภอบางใหญ่จังหวัดนนทบุรีมีความคาดหวังด้านคุณธรรมและ จริยธรรมอยู่ในอันดับสูงสุดและสอดคล้องกับ พนิดา นกเกิด (2551, น. 98) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของครูสังกัดสำนัก บริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 2 ผลการวิจัย พบว่าทรรศนะของครู โดยรายด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความรู้ ความสามารถในการ บริหาร ($\bar{X}$ = 4.48 , S.D. = 0.27) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จะสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลนั้นจำเป็นต้องมี คุณลักษณะด้านความรู้ ความสามารถที่เด่นชัด ดังที่ สุนทร โคตรบรรเทา (2551, น. 89) ได้กล่าวถึง ผู้บริหาร สถานศึกษายุคใหม่จะต้องเตรียมตัวเองให้มีความสามารถในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ ความสามารถทำความเข้าใจอย่างดีกับ ความจำเป็นกับการเปลี่ยนแปลง สามารถบริหารจัดการกับทรัพยากรให้เพียงพอกับการปฏิบัติงาน สามารถรับและทน กับความเสี่ยง สามารถมอบหมายงานให้เหมาะสมกับคนและเวลา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถตอบสนองต่อ สิ่งที่มีผู้อื่นพูด และสื่อสารอย่างชัดเจน ถูกต้อง และกระชับ สามารถขยายความคิดและความต้องการต่อผู้บริหารระดับสูง นอกจากนั้นยังมีทักษะการวิเคราะห์และรู้งานในภาพรวมขององค์กรได้เป็นอย่างดี มีทักษะในการแก้ปัญหา รวมทั้งเป็น ผู้สอนงานที่สามารถให้คำแนะนำด้วยความเต็มใจ เป็นผู้สร้างประสิทธิผลของทีมงานคอยติดตามความก้าวหน้าของงาน และยังคงบูรณาการแนวคิดใหม่ๆ เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังทำอยู่ มีความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำอย่างดี ทนทานต่อ ผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งมีประสบการณ์รอบด้าน สอดคล้องกับ ชีระ รุญเจริญ (2553, น. 135) ที่กล่าวถึง ลักษณะของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพว่าสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาตามโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ได้กำหนดคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้และนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ กำหนดไว้ คุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่ง คือ คุณลักษณะความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ประกอบด้วย การ มีวิสัยทัศน์ใน การจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง การมีความเป็นผู้นำในการริเริ่มการใช้นวัตกรรมเพื่อการ เรียนการสอน การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ การมีศักยภาพใน การพึ่งตนเองในการพัฒนางานวิชาการ และการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ มาปรับใช้ ตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยที่พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหา น้อย คือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านความรู้ความสามารถ ตามลำดับ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักและรับรู้ถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผ่าน โครงการ พัฒนาบุคลากร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

1. การพัฒนาบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น การแต่งกายสุภาพเรียบร้อย สง่างาม การแสดงความ เต็มใจและต้องการปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ ความสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้อง ตามกาลเทศะ การยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงในการปฏิบัติงาน การดำเนินชีวิต มีความขยัน และอดทน เป็นต้น
2. การพัฒนามนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เช่นการมีอัธยาศัยที่ดียิ้มแย้ม แจ่มใสต่อผู้พบเห็น การ ให้เกียรติและเคารพสิทธิของผู้ใต้บังคับบัญชา การสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่าง โรงเรียน และชุมชน เป็นต้น
3. การพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เช่นส่งเสริมให้ ผู้บริหารปฏิบัติตนตาม หลักศาสนาและอยู่ในศีลธรรมอันดี มีความซื่อสัตย์ สุจริตโปร่งใส จริงใจ มี ความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย และ ประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่นได้ เป็นต้น

4. การพัฒนาด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เช่นการสร้างความพร้อมที่จะ เรียนรู้ตลอดเวลา การยึดระเบียบวินัย ให้ความสนใจสวัสดิภาพ สวัสดิการ และความเป็นอยู่ของ ผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นต้น

5. ด้านความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น การส่งเสริมให้ผู้บริหารมี ความคิดสร้างสรรค์ มุ่งพัฒนา รอบรู้ทันเหตุการณ์ การสร้างความรู้ในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 4 ด้านเป็นอย่างดี การส่งเสริมความสามารถในตัดสินใจ และการมีความรอบรู้แม่นยำในกฎระเบียบ ของทางราชการ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาสังกัดต่างๆ ที่แตกต่างกัน เช่น สำนักงานการศึกษาเขตพื้นที่มัธยมศึกษา สำนักงานการศึกษาเอกชน เป็นต้น

2. ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

เกตุทิวา แก้วสุด. (2550). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียนวัดแสงสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.

จรัส อติวิทยากรณ์. (2553). *การจัดการองค์ความรู้เพื่อการจัดการระบบสารสนเทศโดยใช้ฐานข้อมูล*

SQL ในสถานศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยทักษิณ .

ชญาดา มั่นศรี (2557). *แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.

ทรงสวัสดิ์ แสงมณี. (2553). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน, วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร (มีนาคม) 4(1) น. 59-70.*

ทองทิพภา วิริยะพันธุ์. (2549). *มนุษย์สัมพันธ์กับการบริหาร*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.

ธีระ รุญเจริญ. (2547). *ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถาบันราชภัฏ.

พนิดา นกเกิด. (2551). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของครูสังกัดสำนักบริหารงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.

สกุรัตน์ กุมพมาศ. (2550). *หลักการบริหารโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: มิฆเนศ.

สมชัย แก้วภาคเจริญ. (2550). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามความคาดหวังของครูและผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอบางใหญ่ จังหวัด นนทบุรี*. ภาคนิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, กรุงเทพฯ.

- สมพงษ์ บริรักษ์นรากุล. (2550). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดปัตตานี. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.*
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2555). *หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลีฟวิ่ง.*
- สังวาล บัวศรี (2549). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, ศรีสะเกษ.*
- สันต์ สุวทันพรกุล และสิริพันธ์ สุวรรณมรรคา. (2553). *การวิจัยและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการสาระท้องถิ่นโดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับ นักเรียนประถมศึกษา. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย (23) 2, น. 297-213.*
- สามารถ พองศิริ. (2558). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์การศึกษาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.*
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). *กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาเล่ม 1:พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พุทธศักราช2545. กรุงเทพฯ: องค์การคุรุสภา.*
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2551). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.*
- สุพล วังสินธ์. (2545). *การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้. วารสารวิชาการ. (กรกฎาคม), 5(7) น. 12-17.*
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2551). *สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้กระทรวงศึกษาธิการ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.*
- อำไพ อุ่นศิริ. (2557). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามที่คณะของครูจังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.*
- Krejcie, R.V. and Morgan. D.W.(1970). *Determining Size for Research Activities. Education and Psychological Measurement. 30 (3) : 607 - 610.*